

275 Disp. VII. Part. III. an mund⁹ ab ætern: &c. 276

Confirmatur: Infinito nihil potest addi;
infiniti autem præcessent dies, quibus tamen
addeceretur hodierna: item aliquid esset maius in-
finito, & pars non esset minor suo toto; dies
enim præcedentes diem hæsternam sunt pars to-
tius temporis, quod præteriit; vsque ad hodie-
nam diem, & tamen non essent minores toto
tempore, quia essent infiniti: item sequeretur,
quod vnum infinitum esset maius alio, essent
enim plures dies, quam anni.

Confirmatur secundo: Quod iam forent
infinitæ animæ rationales: cùm enim sint im-
mortales, conseruatae essent: item infiniti equi-
fuerint generati successuè; & tamen aliquis fuis-
set prius equus antequam nullus, & aliquis ul-
timus, hæc autem implicant: nam positis ex-
tremis non est possibili media esse infinita: item
sequeretur multitudine, & magnitudo infinita;
nam si Deus quilibet die creasset vnum lapidem,
cùm infiniti præteriissent dies, infiniti quoque
lapides creati fuissent, ex quibus coalesceret &
multitudine, & magnitudo infinita.

Ottavum.

Ottavum: Supposito quod mundus esset
ab æterno: pero, vel non esse mundi præcessit
duratione mundum, vel non? si præcessit, ergo
mundus non est ab æterno, quod enim est ab æ-
terno, nihil habet prius se; aut non præcessit? si
non præcessit, ergo in eodem signo durationis
simil fuit esse, & non esse, quod implicat.

Xenum.

Xenum: Omne præteritum fuit aliquando
futurum; quare aliquando fuisse dabile instans,
in quo verum fuisse dicere, quod infinite revo-
lutiones erant futurae, ergo cùm in presenti in-
stanti forent præterita, sic intra duo designata
instantia essent infinite revolutiones, quod con-
tradicit.

Decimum.

Decimum: Quod est nouum, non est æter-
num; sed creatura non potest capere esse sine
innovatione, ergo creatura importat nouita-
tem, ergo nulla creatura potest esse æterna.

Vnde decimæ.

Vnde decimæ: Quod semper habuit esse,
nunquam fuit factum: sed quod est ab æterno,
semper habuit esse, ergo nunquam fuit factum,
& per consequens creatura esset à se, & non à
Deo, igitur creatura non esset creatura.

Duodecimum.

Duodecimum: Quo existimat Toletus, ex
quibusdam alijs motiis demonstrasse impos-
sibilitatem creationis mundi ab æterno: motus,
& tempus non potuerunt esse ab æterno; ergo
nec mundus: consequentia patet; antecedens
probatur; detur, quod ignis, & flappa sint
ab æterno: quaro, an calefactio potuerit esse
æterna? patet quod non, quia ignis in instanti
est; at non potest intelligi, quod illud instans sit
ignis, & quod tunc sit calefactio, quia cùm illa
sit motus, non incipit per primum sibi esse, nec
sit in instanti; ergo cum motus non possit habe-
re coeteritatem cum mobili, sequitur, quod
non potuerit esse ab æterno; item ante motum
cali datur instans cali.

Decimum tertium.

Decimum tertium: Omnis causa est prior
suo effectu; sed Deus est causa creaturæ; ergo
debet esse prior creatura: non potest autem esse
prior, nisi æternitate; ergo Deus æternitate ne-
cessariò debet præcedere creaturam, & per con-
sequens nulla creatura potuit esse ab æterno:
Addit, quod cùm Deus sit causa temporis, debuit

esse prior tempore, non alia autem duratione
potuit esse prior, quam æternitate; quia eius du-
ratio mensuratur æternitate.

Decimum quartum: Ponatur, quod mun-
dus sit ab æterno: quaro, ubinam fuerit produ-
ctus fol? si in oriente: postea vadit ad occiden-
tem, finito, vel infinito tempore: non finito,
quia est in æternitate: non infinito, quia non
pertransit, nisi spatium finitum.

Confirmari potest: Ponatur, quod mulier
fuerit grauida: quaro de partu, an fuerit æter-
nus? si hoc dicas, insto; ergo partus ita fuit an-
tiquus sicut mulier, quod implicat, quia per no-
vum menses mulier distat à partu: si dicas, quod
partus non est æternus, hoc repugnat; quia fit
in æternitate.

Decimum quintum: Denique cùm videa-
mus homines decrescere quoad staturam, quia
alimentum non restaurat sufficienter humidum
radicale, iam homines decreuerint usque ad non
esse suæ staturæ.

C LY P E V S S E C V N D V S.

**Quod creatura, tum permanens, tum
successiva potuerit esse ab
æterno.**

Probatur primò: Hoc non repugnat ex parte
Dei, neque ex parte creaturæ, ergo nullo
modo: non ex parte Dei, quia nihil Deo est im-
possibile: non ex parte creaturæ, quia non ma-
gister repugnat creaturæ non habere principium
sua durationis, quam non habere finem: sed
sunt quædam creaturæ, utputa Angeli, anima rationalis &c. quæ non sunt habituæ finem: imò
nihil vetat, quin motus non habeat finem, er-
go non erit contradictrio, quod creatura non ha-
beat principium sua durationis.

Confirmatur: Cui non repugnat æterni-
tas in futurum, nec ipsi repugnat in præteritum;
sed mundo non repugnat æternitas in futurum,
manebit enim mundus post diem iudicij, non ta-
men tempus; ergo non repugnat æternitas ipsi
mundo in præteritum: id est non repugnat, quin
mundus fuerit in æternitate, seu ab æterno pro-
ductus.

Secundo: Causæ æternæ effectus potest esse
æternus; sed Deus est causa mundi, & est æter-
nus, ergo mundus potuit ab eo produci ab æter-
no: minor patet, maior probatur, quia posita
causa cum omnibus requisitis ad agendum, po-
test sequi effectus, etiam in causis liberis: sed ab
æterno Deus est causa habens omnia necessaria
ad agendum, ergo ab æterno potuit producere
creaturas.

**Confirmatur ex S. Augustino lib. 6 de Trini-
tate cap. 1. dicente, quod si ignis esset æternus,**
splendor ab eo genitus esset coeterinus.

Tertiò: Quod potuit Deus velle facere ab
æterno, potuit facere ab æterno; sed Deus potuit
velle facere mundum ab æterno, ergo potuit
mundum facere ab æterno. Minor patet, maior
probatur: quia quod voluntas diuina potest
velle, eius omnipotens potest exequi.

Quarto: Tam est Deus potens producere in
quantum causa libera, ac in quantum causa ne-
cessaria;

Num. 12.
Sex rationes
quod quæsus
natura po-
tuerit effi ab
æterno. effi
ratur.

Prima.

Sect. 2.

Tertia. 13